

NATJECANJE U GLAZBI

UTJEČE LI RAD PROSUDBENE KOMISIJE NA GENERALNO ZADOVOLJSTVO NATJECANJEM

Tomislav Špoljar, prof. savjetnik

Umjetnička škola Franje Lučića, Velika Gorica, 2020.

Natjecanja u umjetničkom području imaju svoje pobornike koji smatraju da je scensko iskustvo važno, kako na koncertima, tako i nešto drugačijem, manje revijalnom tonu natjecanja. Učenici i studenti na tim događanjima sakupljaju vrijedne alate koji će im jednog dana pomoći da kada se otisnu u profesionalne vode ili kao budući amateri, budu vjerna publika koja će cijeniti umjetnika kojeg imaju pred sobom. Oponenti kao najčešći argument ističu utjecaj na psihičko zdravlje kandidata, koji se nerijetko susreću s neravnomjernim odnosom uloženog truda i finalnog rezultata. Umjetnički izričaj objedinjuje ljudsku kreativnost i vještinu i kao takav bogat je kvalitetama koje je teško prosuditi po nekim zajedničkim kriterijima. Upravo to obilježje uzrok je mnogih kritika na račun svake prosudbene komisije koju se često ocjenjuje kao nekompetentnu. Koliko rad i prosudba kompetentnosti same komisije, utječe na zadovoljstvo natjecanjem predmet je ovog istraživačkog rada. Rezultati pokazuju da je procjena rada komisije u direktnoj korelaciji sa ukupnim zadovoljstvom natjecanjem.

KLJUČNE RIJEČI: natjecanje, limeni puhači, prosudbena komisija.

„The ultimate victory in competition is derived from the inner satisfaction of knowing that you have done your best and that you have gotten the most of what you had to give.“

Howard Cosell

Prema riječima Američkog sportskog novinara, ultimativna pobjeda na bilo kojem natjecanju dolazi iz spoznaje da si dao svoj maksimum te da si za uzvrat dobio najviše što si mogao od onoga što si dao. No, što se događa kada sudionici ili njihovi treneri smatraju da su ostvarili svoj maksimum, uložili mnogo truda i vremena u pripremu za natjecanje a izostao je očekivani rezultat? Upravo je ovo čest slučaj kada govorimo o natjecanjima u umjetnosti. Kako u takvim natjecanjima izostaje element štoperice, pod čime mislim na neki objektivni oblik vanjskog vrednovanja, naizgled se sve svodi na subjektivnu procjenu ocjenjivačkog suda. Nerijetke su stoga kritike na objektivnost prosudbe samih članova komisije. Kao, voditelj Stručnog vijeća za limene puhače u Republici Hrvatskoj od 2006. godine, nastavnik trube i sudionik domaćih i međunarodnih natjecanja od 2004. te ranije i kao učenik glazbene škole Pavla Markovca u Zagrebu, razgovori o neobjektivnosti članova komisije su neizostavan dio svakog natjecanja na kojem sam prisustvovao. Negdje sam naćuo, no ne mogu naći izvor, da ukoliko postoji do 10% nezadovoljnih kupaca (u ovom slučaju bi to mogli biti sudionici) da je onda stanovito događanje uspješno izvedeno. Nezadovoljstva će uvijek biti prilikom putovanja, organiziranih događanja pa tako i u svim vrstama susreta koje uključuju kompeticiju ali da bi procijenili uspješnost samog događanja moramo identificirati koji su to problemi s kojima se susrećemo i pokušati iznaći moguća rješenja.

Za umjetnike, glazbenike limenih puhaćkih instrumenata postoje brojna natjecanja. Samo na području Hrvatske održavaju se međunarodna natjecanja Mladi Padovec, Bistrićki zvukolik, Brasswind, Daleki akordi, Eurovizijsko natjecanje te regionalna i državna natjecanja (Ferdo Livadić) i hrvatsko natjecanje učenika glazbe i plesa u organizaciji HDGPP-a (Hrvatskog društva glazbenih i plesnih pedagoga). Koliki je postotak nezadovoljstva na svakome od tih natjecanja, ovisi o mnogim faktorima, kao što su sastav sudionika, članovi komisije, sustav bodovanja ali i organizacijski faktori poput satnice samog natjecanja, raspodjela sudionika po kategorijama, dvorane u kojoj se izvodi natjecanje, dostupnost i kvaliteta službenog korepetitora i brojnim drugim. Na kvalitetno organiziranim natjecanjima, organizacijski elementi, koji isključuju sviranje i ocjenjivanje istog, najčešće ne mogu biti odlučujući faktor kada se razmatra ponovno sudjelovanje u istom natjecanju, doćim, utjecaj rada prosudbene komisije najčešće to je. Na svim natjecanjima prosudbena komisija radi prema zadanim kriterijima koje određuje organizator natjecanja. Oni se u mnogoćemu preklapaju tako, primjerice, Eurovizijsko

natjecanje, kao elemente vrednovanja navodi tehničku razinu i točnost, kvalitetu tona, muzikalnost i interpretaciju te komunikativnost, Bistrički zvukolik tehničke vještine, kvalitetu zvuka, fraziranje – poštivanje stilskih obilježja i muzikalnosti, točnost izvedbe te umjetnički dojam izvedbe dok Hrvatsko natjecanje učenika glazbe i plesa navodi tehničke vještine, kvalitetu zvuka, fraziranje, poštivanje stilskih obilježja i muzikalnosti, točnost izvedbe, umjetnički dojam izvedbe (ocjene osobnog pristupa izvedbi). Na prvi pogleda zadani elementi vrednovanja su jasni i precizno artikulirani te vrlo slični prema kategorijama (tehnika, muzikalnost, kvaliteta tona...) pa bi stoga trebali voditi ka ujednačenom vrednovanju svih članova prosudbene komisije na svim natjecanjima. No, to ipak nije slučaj. Događa se nerijetko da isti učenik, u istoj kategoriji na dva različita natjecanja osvoji bitno različitu nagradu. Najčešće, „koplja će se lomiti“ kod najbolje plasiranih i kod prijelomnih bodova kao što su granice prve ili granice druge i treće nagrade i upravo na tom mjestu, prilikom rasprave o samim kriterijima vrednovanja dolazi do diskusije. Procjenjuje li komisija važnost jednog elementa vrednovanja jednako važnim kao i sudionik samog natjecanja? Procjenjuje li svaki član komisije određene elemente vrednovanja na isti način i je li moguće dogovoriti se koji će to način biti? Umjetnost ne bi postojala kada bi bila unificirana, pa tako i natjecanja u umjetnosti.

“Natjecanja su za konje, ne za umjetnike“, smatrao je Béla Bartók, mađarski skladatelj, pijanist i etnomuzikolog, i zaista jesu, ako se njima pristupa isključivo kroz prizmu vrednovanja finalne izvedbe prema strogo zadanim kriterijima. Ovdje je važno razdijeliti ulogu prosudbene komisije i pedagoškog procesa koji se krije iza same pripreme za izvedbu. Svaka umjetnost je izvedbena umjetnost i procjenjuje se u trenutku kada se odvija. Efemerna je i nestaje kako nastaje stoga ju je nemoguće vrednovati kasnije. Uloga prosudbene komisije je da bude što objektivnija u procjeni u trenutku izvedbe. Nažalost, čest je slučaj da nastavnici, a i roditelji procjenjuju učenike isključivo na takav isti način čime se gubi pedagoški segment istih i potvrđuje se skladateljeva izjava. Evaluacijom samog procesa učenja te analiziranjem ostvarenih ciljeva, učenik razvija samosvijest, samopouzdanje i sposobnost samo-evaluacije koja je za njegovu karijeru presudna. Taj pedagoški moment ne smije izostati a komisija doprinosi razvoju natjecatelja upravo kroz otvorenost za individualne konzultacije. Različitost mišljenja svakog sudionika te pridavanje veće važnosti različitim segmentima izvedbe ali i njihova složnost u drugima pruža nastavniku i učeniku „paletu boja“ presudnu za cjelokupnu evaluaciju. Iz tog razloga, dostupnost individualnih konzultacija sa članovima komisije kao i sposobnost asertivne konstruktivne kritike člana komisije ali i sudionika natjecanja vrlo važna. Ona omogućuje jednima i drugima uvid u postojeće stanje i pruža mogućnost napredovanja i smanjivanja postotka nezadovoljstva. Nažalost, ta subjektivnost kod procjene važnosti određenih kriterija, često dovodi do suprotnog efekta. Umjesto rasta i razvoja dovodi do rasprava. Komisija i nastavnici/roditelji postaju neprijatelji, sumnja se u stručnost samih članova komisije, dok netransparentnost procesa ocjenjivanja

može dodatno potaknuti razdvajanje u mišljenjima. Koliko stručna sprema, radno mjesto i iskustvo u radu s učenicima, transparentnost procesa ocjenjivanja ali i mogućnost dogovaranja među članovima komisije utječe na zadovoljstvo provedbe samim natjecanjem, pitanja su, koja sam kao voditelj stručnog vijeća odlučio istražiti na primjeru regionalnog, 58. hrvatskog natjecanja učenika glazbe i plesa, na kojem sam sudjelovao kao mentor natjecateljima i kao član prosudbene komisije.

ISTRAŽIVANJE

Cilj istraživanja:

Istražiti u kojoj mjeri zadovoljstvo radom članova prosudbene komisije, kao jednim od faktora natjecanja, utječe na generalno zadovoljstvo samim natjecanjem.

Metoda:

Kvalitativno istraživanje je provedeno nakon regionalnog natjecanja, koje se održalo 22.2. – 10.3. 2020. godine. Članovi stručnog vijeća, ujedno su i nastavnici limenih puhaćih instrumenata u osnovnim i srednjim školama diljem hrvatske, te sudionici navedenog natjecanja. Svim članovima, sudionicima natjecanja (53 sudjelovalo na natjecanju) podijeljen je upitnik. 40 sudionika odgovorilo je na upitnik od čega se troje očitovalo telefonskim putem. Upitnik sadrži 17 pitanja.

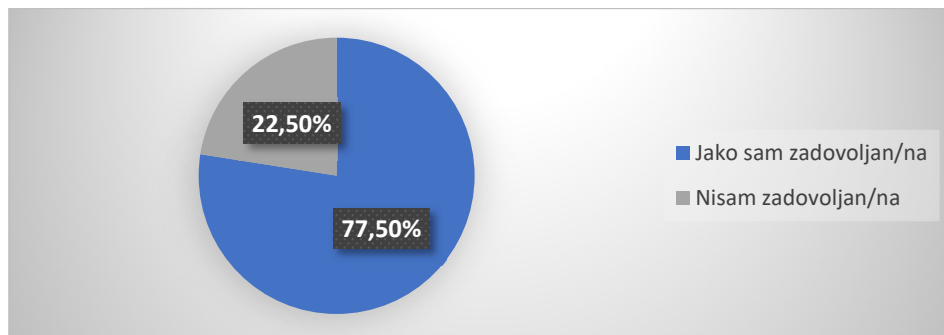
Hipoteze:

H1: Sudionici 58. Natjecanja u organizaciji HDGPP-a (Hrvatsko društvo glazbenih i plesnih pedagoga) zadovoljni su provedbom natjecanja

H2: Na zadovoljstvo natjecanjem utječu sljedeći parametri: transparentnost procesa ocjenjivanja, transparentnost elemenata ocjenjivanja, individualne povratne informacije članova komisije te stručna sprema nastavnika i područje obrazovanja.

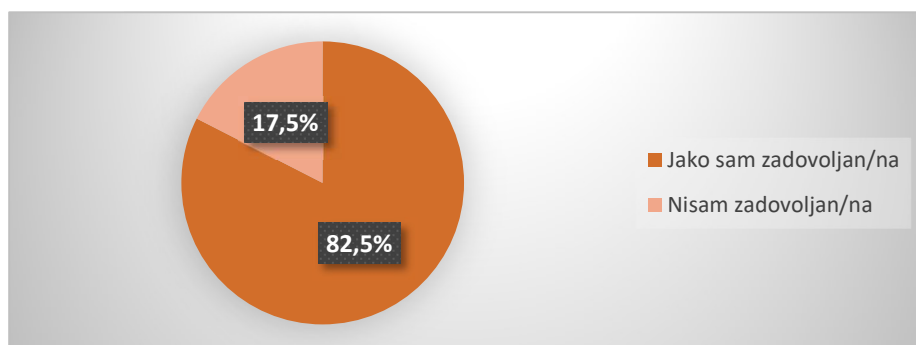
Rezultati istraživanja:

1. Jeste li zadovoljni s provedbom natjecanja?

Sudionici, 58. hrvatskog natjecanja učenika i studenata glazbe i plesa u organizaciji Hrvatskog društva glazbenik i plesnih pedagoga (u nastavku HDGPP), nastavnici i mentori natjecateljima 77,5% (31 ispitanik) su jako zadovoljni cjelokupnom provedbom Regionalnog natjecanja. Njih 22,5 % (9 ispitanika) nije zadovoljno provedbom natjecanja.

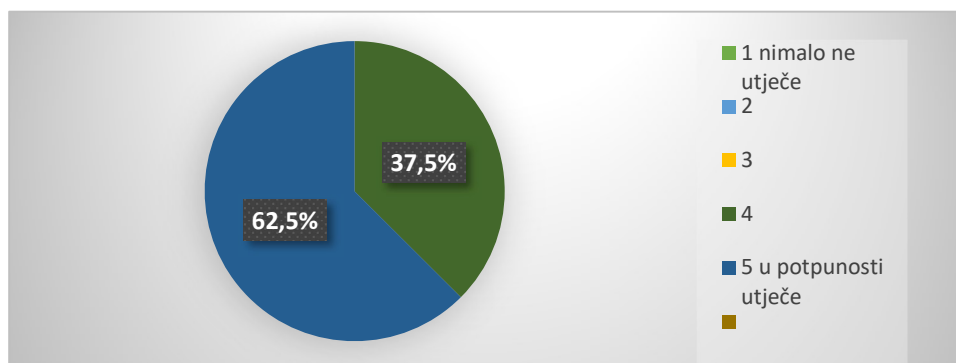
2. Jeste li zadovoljni s cjelokupnim radom prosudbene komisije za limene puhače na 58. natjecanju u organizaciji HDGPP-a?

Sudionici, 58. hrvatskog natjecanja učenika i studenata glazbe i plesa u organizaciji Hrvatskog društva glazbenik i plesnih pedagoga (u nastavku HDGPP), nastavnici i mentori natjecateljima 82,5% (33

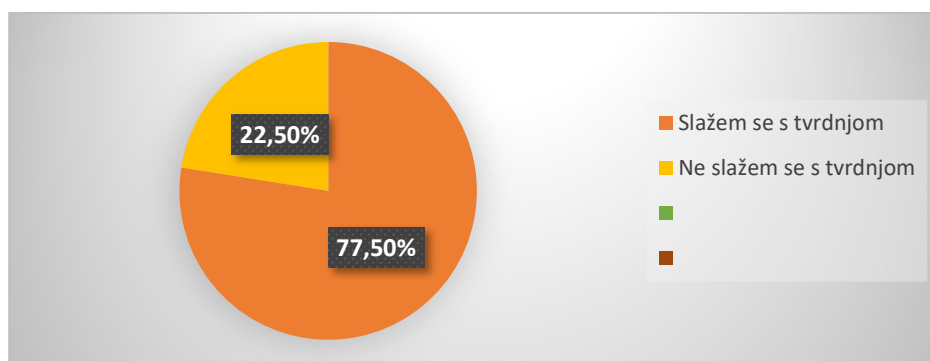
ispitanika) su jako zadovoljni s cjelokupnim radom prosudbene komisije dok je njih 17,50 % (7 ispitanika) nije zadovoljno radom prosudbene komisije.

3. Koliko rad prosudbene komisije utječe na vaše zadovoljstvo natjecanjem?

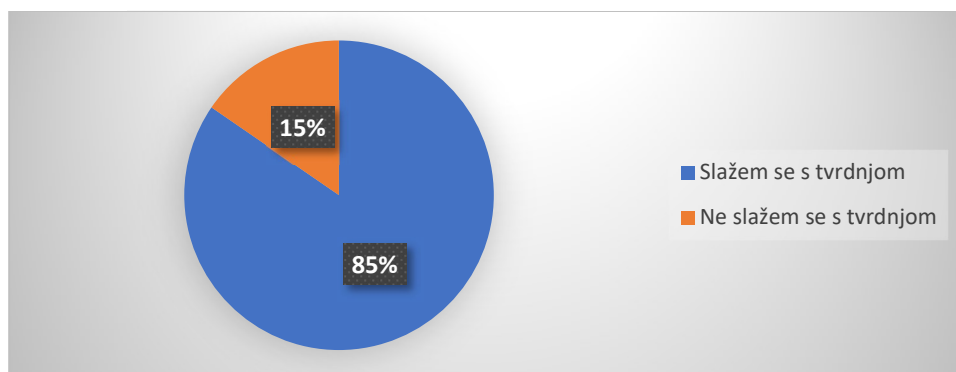
62.5 % sudionika, nastavnika i mentora učenika, na 58. hrvatskom natjecanju učenika i studenata glazbe i plesa u organizaciji HDGPP-a, u potpunosti se slaže da rad prosudbene komisije utječe na njihovo zadovoljstvo natjecanjem dok se 37,5 % relativno slaže s tvrdnjom.

4. Smatrate li da su članovi komisije ujednačeno bodovali kandidate na natjecanju?

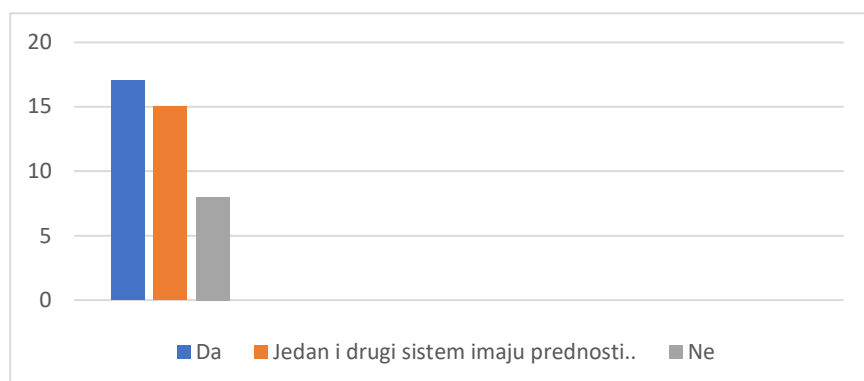
77,5 % sudionika nastavnika i mentora učenika, na 58. hrvatskom natjecanju učenika i studenata glazbe i plesa u organizaciji HDGPP-a, u potpunosti se slaže s tvrdnjom da su članovi komisije ujednačeno bodovali kandidate na natjecanju. Njih 22,5 % ne slaže se s navedenom tvrdnjom.

5. Ukoliko bi bodovi svakog člana prosudbene komisije bili javni, bi li se povećalo zadovoljstvo njihovim radom?

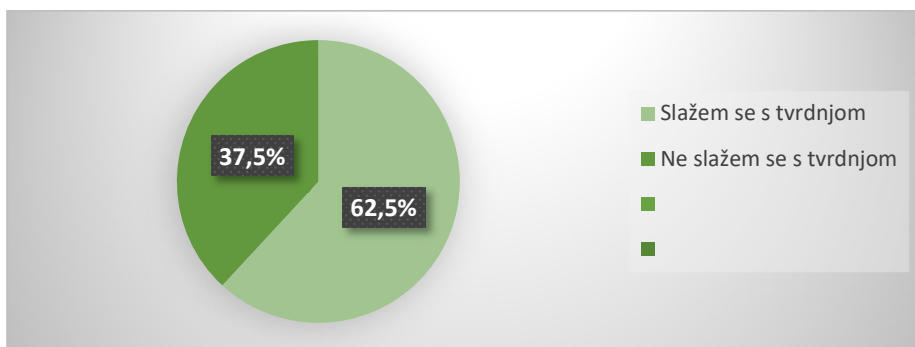
Transparentnost bodovanja povećala bi zadovoljstvo radom prosudbene komisije kod 85 % sudionika natjecanja. Njih 15 % ne slaže se s tvrdnjom i smatra kako za zadovoljstvo radom prosudbene komisije transparentnost bodovanja nije presudna.

6. Smatrate li dobrim, sistem bodovanja u kojem komisija nema pravo prokomentirati kandidata natjecanja s drugim članovima prosudbene komisije? Ukratko objasnite.

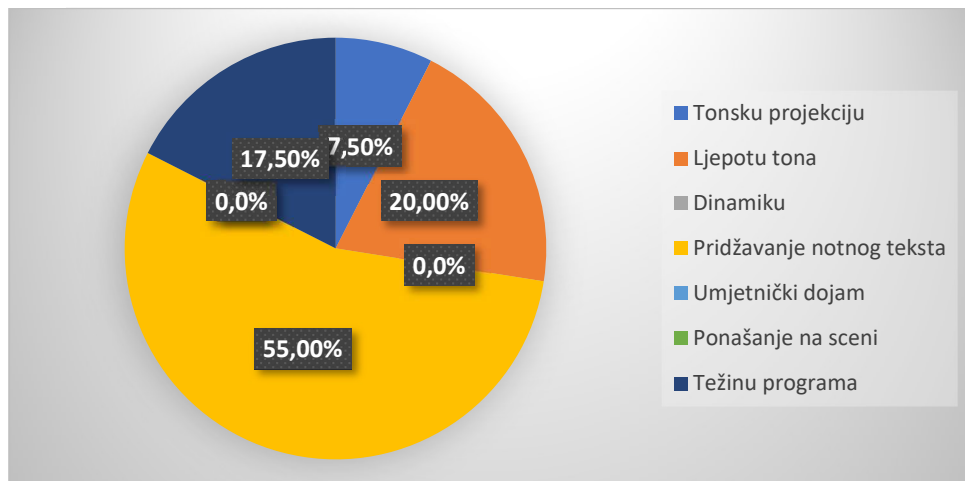
Analizirajući odgovore zaključeno je da se podjednaki broj ispitanika slaže s navedenom tvrdnjom da članovi prosudbene komisije ne bi trebali prokomentirati kandidata s drugim članovima komisije, s onima koji smatraju da je to pitanje dvojako. Najmanji broj ispitanika smatra kako bi članovi komisije trebali prokomentirati svakog sudionika i zauzeti zajednički stav. Neki od razloga, slaganja s tvrdnjom, proizlaze iz straha od lobiranja za određene učenike, pa se tako kao najčešći razlog navodi da nema dogovaranja kao pozitivan. Također navodi se i da je svaki član komisije stručan ocijeniti kandidata pa stoga dogovaranje nije potrebno. Među onima koji smatraju da je dogovaranje nužno, kao najčešći razlog navodi se nejednako poznavanje svakog instrumenta koji se ocjenjuje s obzirom da ista komisija ocjenjuje sve limene puhače. Na taj bi se način spriječili propusti zbog ne poznavanje specifičnosti svakog instrumenta. Također, jedan od razloga je, moguće zakidanje kandidata, posebno kada je riječ o mlađim natjecateljima, koji su na granici prolaska na državno natjecanje ukoliko nema komunikacije među članovima komisije. Da je na ovo pitanje moguće dati dvojaki odgovor smatra 15 ispitanika. Većina ih se načelno slaže s tvrdnjom da je dobro, da se kandidati ne komentiraju, kako ne bi došlo do lobiranja za pojedine učenike iako smatraju da je komentiranje kandidata često nužno kako bi se usuglasili kriteriji.

7. Smatrate li da prosudbena komisija ima unificirani sustav vrednovanja kandidata?

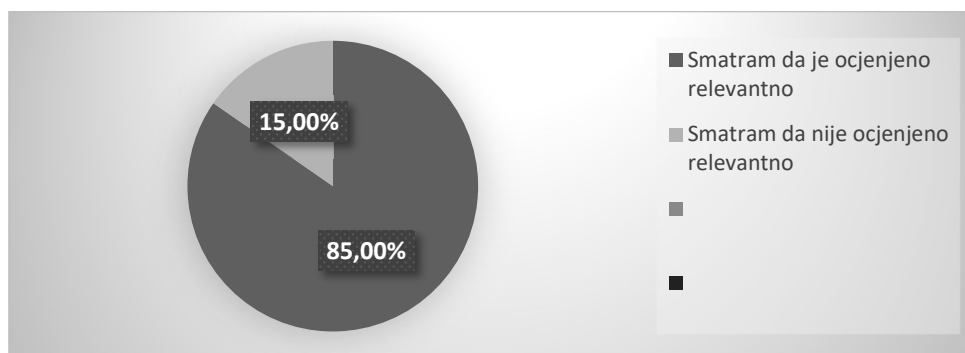
62,5 % ispitanika smatra kako prosudbena komisija ima unificirani sustav vrednovanja kandidata dok se 37,5 % ne slaže s tvrdnjom.

8. Navedite koje parametre smatrate da je komisija relevantno ocjenjivala.

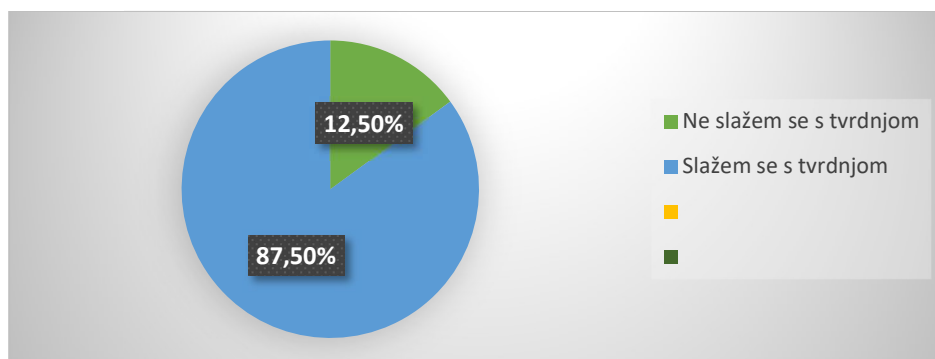
55,0% ispitanika smatra kako je pridržavanje notnog teksta parametar kojeg je komisija relevantno ocjenjivala. 20,0% navodi kako je ljepota tona relevantno ocjenjena dok njih 17,5% to smatra za težinu programa. 7,5% smatra da je tonska projekcija dobro vrednovana. Ispitanici smatraju kako se ponašanje na sceni i dinamika ili nisu ocjenjivali ili nisu ocjenjeni relevantno.

9. Koliko relevantno smatrate da komisija ocjenjuje dosljednost notnog teksta?

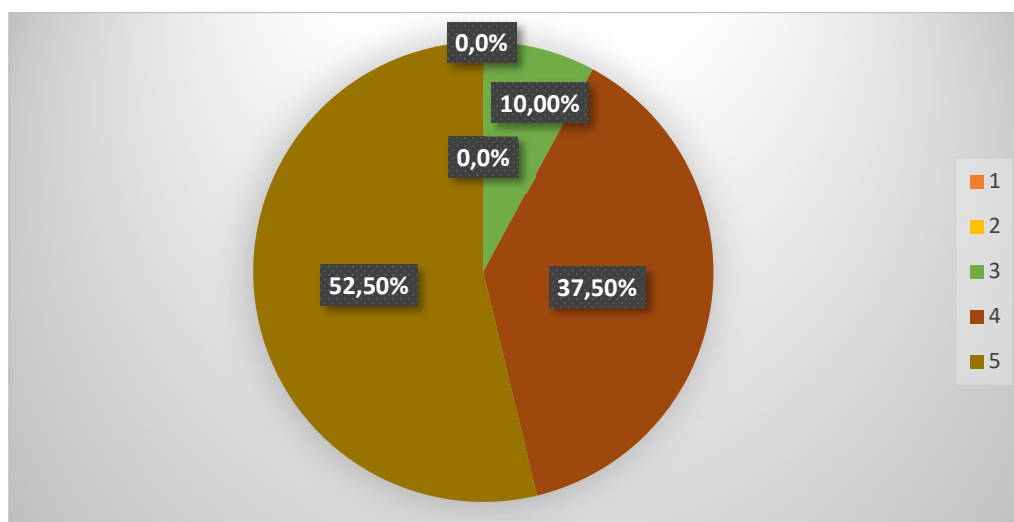
85,0% ispitanika smatra kako je komisija relevantno ocjenjivala jesu li se natjecatelji pridržavali notnog teksta. 15,0% smatra kako to nije bio slučaj.

10. Utječe li bodovanje težine zadanog programa na kvalitetu rada prosudbene komisije?

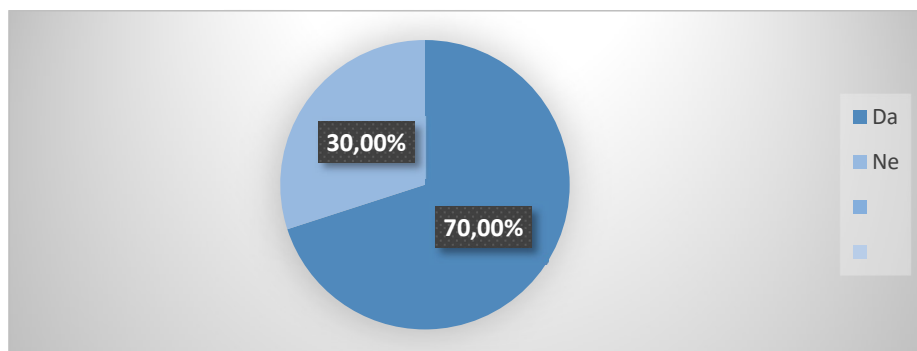
Kada prosudbena komisija boduje težinu odsviranog programa 87,5% ispitanika smatra da je to oznaka kvalitetnog rada same komisije dok se 12,5% ispitanika ne slaže s tom tvrdnjom.

11. Ocjenama od 1 – 5 ocijenite koliko smatrate da je komisija bila kompetentna za ocjenjivanje svih kategorija instrumenata. (1 - najmanje kompetentna, 5 – u potpunosti kompetentna)

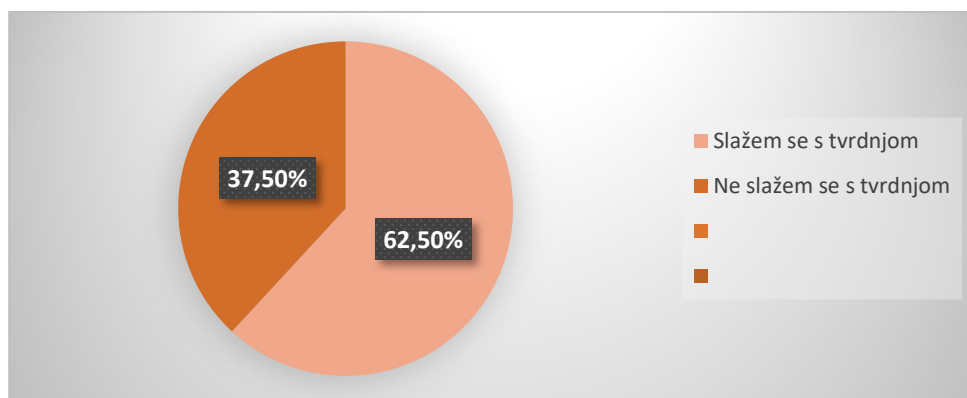
Više od 50% ispitanika, njih 53,8% smatra da je komisija bila kompetentna za ocjenjivanje svih kategorija instrumenata. Niti jedan ispitanik nije procijenio komisiju ne kompetentnom dok njih 7,7% smatra da je komisija podjednako kompetentna i ne kompetentna za ocjenjivanje svih kategorija instrumenata.

12. Ukoliko bi se odvojila komisija za donji i gornji lim bi li utoliko bili zadovoljniji natjecanjem?

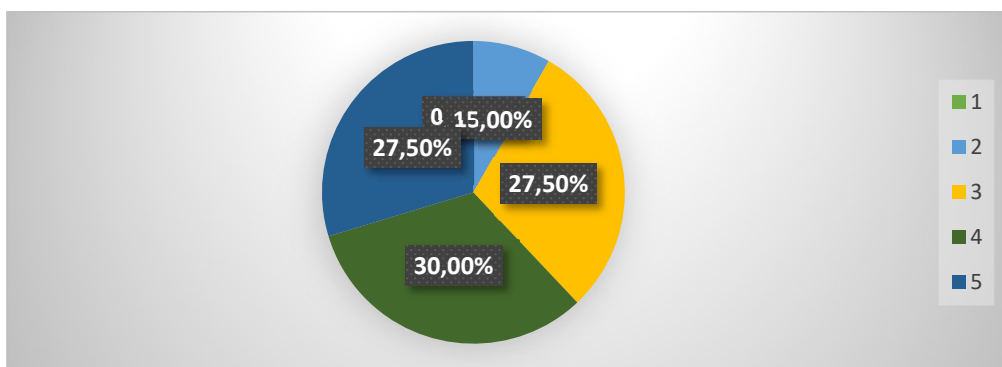
Ukupnoj procjeni zadovoljstva natjecanjem pridonijelo bi odvajanje donjeg i gornjeg lima, smatra 70,0% sudionika dok se 30,0% njih ne slaže s navedenom tvrdnjom.

13. Mislite li, da je za kvalitetu natjecanja važna zastupljenost svih zanimanja limenih puhača (umjetnički, školski, sveučilišni) u prosudbenoj komisiji?

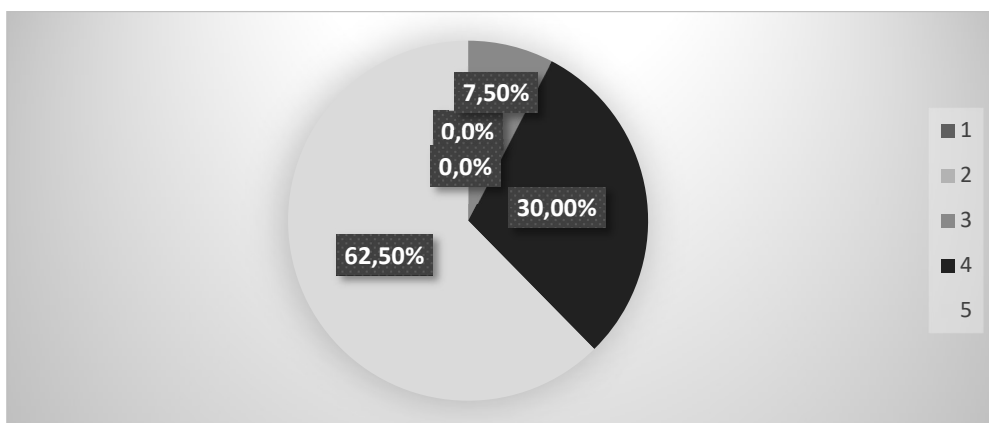
Natjecanje bi ocijenili kvalitetnijim 62,5% ispitanika kada bi u članovi komisije bili zastupljeni iz svih područja rada, umjetničko područje, sveučilišni nastavnik te nastavnik u osnovnoj i srednjoj glazbenoj/umjetničkoj školi. 37,5% ispitanika takvu vrstu zastupljenosti ne smatra relevantnom.

14. Koliko smatrate da je sveučilišni nastavnik kompetentan ocjenjivati natjecatelje I – V kategorije? 1 – smatram da nije kompetentan, 5 – u potpunosti je kompetentan

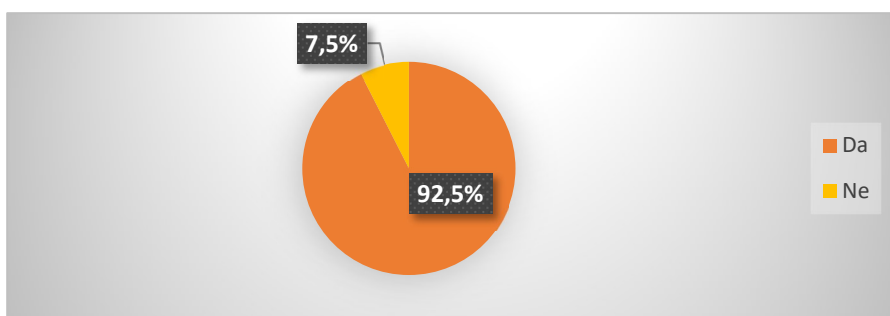
Niti jedan ispitanik ne smatra kako sveučilišni nastavnik nije kompetentan vrednovati izvedbu natjecatelja I – V kategorije. Podjednaki broj, oko 30% ispitanika, smatra da su sveučilišni nastavnici u potpunosti kompetentni ocjenjivati navedene kategorije, kao i da su kompetentni, i da su podjednako kompetentni i ne kompetentni.

15. Koliko smatrate da je nastavnik, zaposlen u osnovnoškolskom i srednjoškolskom sustavu kompetentan ocjenjivati studente VI i VII kategorije?

Više od polovine ispitanika, njih 62.5% smatra da je nastavnik zaposlen u sustavu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u potpunosti kompetentan ocjenjivati natjecatelje VI i VII kategorije. Njih 30,0% smatra da je kompetentan do 7,5% smatra kako je i kompetentan i nije kompetentan ocjenjivati natjecatelje najviših kategorija. Niti jedan ispitanik nije naveo da smatra kako nastavnici u školama nisu kompetentni ocjenjivati VI i VII kategorije.

16. Smatrate li da je komisija na 58. hrvatskom natjecanju učenika i studenata glazbe i plesa bila pristupačna za individualne konzultacije u svezi kandidata?

92,5% ispitanika smatra da je komisija bila pristupačna za individualne konzultacije nakon samog natjecanja. Njih 7,5% ne slaže se s tvrdnjom.

17. Predlažete li neka poboljšanja u radu prosudbene komisije? Navedite ih

Najveći broj ispitanika predložio je osvrt na provedbu samog natjecanja na stručnom vijeću limenih puhača. Nešto manji broj osvrnuo se na potrebu odvajanja komisije gdje bi za svaki instrument bila komisija koja bi ocjenjivala izvedbu na instrumentu koji je njegova primarna struka. Jednaki broj ispitanika nije imao ništa za dodati. Jedan je sudionik pohvalio rad komisije: "Nastavite sa dobrim radom" dok je jedan sudionik izričito tražio nastavnika tube kao člana komisije: „Ako su tube prijavljene za natjecanje i sudjeluju u natjecanju, zašto nije ni jedan profesor tube u komisiji?“

Analiza rezultata:

H1: Sudionici 58. Natjecanja u organizaciji HDGPP-a (Hrvatsko društvo glazbenih i plesnih pedagoga) zadovoljni su provedbom natjecanja

Promotrimo li поближе rezultate ankete vidljivo je da je među ispitanicima prisutno zadovoljstvo natjecanjem. S obzirom na sveobuhvatnost prvog pitanja moguće je da se među 22,5% nezadovoljnih ispitanika nalaze i oni koji su nezadovoljni segmentima koji utječu na natjecanje, a nisu vezani uz rad same prosudbene komisije. Kada pogledamo rezultate drugog pitanja, vidimo da čak 62,5% ispitanika smatra da rad prosudbene komisije u potpunosti utječe na njihovo zadovoljstvo natjecanjem jer su važnost utjecaja označili ocjenom 5. Njih 37,5% pak smatra da rad komisije utječe na njihovo zadovoljstvo što su ocijenili ocjenom 4, te nam isto stoga ostavlja dovoljno prostora da na njihovo zadovoljstvo utječu i ostali elementi natjecanja. Primjerice prostorni uvjeti koji nisu na svim lokacijama, na kojima se odvija natjecanje, isti, satnicom samog natjecanja, načinom nagrađivanja sudionika, visinom kotizacije i slično. Uzevši u obzir ne osjetljivost samog upitnika za sve navedene parametre, koji se ne tiču rada same prosudbene komisije predlažem da se, u slučaju potrebe provede dodatno istraživanje koje bi istražilo utjecaj navedenih varijabli i omogućilo poboljšanja u svim segmentima natjecanja te detaljno odredilo u kojem postotku ti elementi utječu na zadovoljstvo samih natjecanjem. Kada govorimo o radu prosudbene komisije, 82,5% ispitanika zadovoljno je njihovim radom, što je vidljivo iz odgovora na drugo pitanje. Koji su to elementi s kojima 17,5% ispitanika nije zadovoljno i potvrđuje li istraživanje H2?

H2: Na zadovoljstvo natjecanjem utječu sljedeći parametri: transparentnost procesa ocjenjivanja, transparentnost elemenata ocjenjivanja, individualne povratne informacije članova komisije te stručna sprema nastavnika i područje obrazovanja.

- Transparentnost procesa ocjenjivanja (pitanja - 4, 5, 6)

22,50% ispitanika smatra kako komisija nije ujednačeno bodovala kandidate prema rezultatima odgovora 4. pitanje. Njih čak 85,0%, kako se navodi u 5 pitanju, bilo bi zadovoljnije provedbom samog natjecanja kada bi bodovi svakog člana komisije bili javni. Moguće je zaključiti kako ispitanici smatraju da bi transparentnost samog procesa ocjenjivanja smanjila mogućnost „povlaštenog tretmana“ nekih kandidata a time dovela i do veće ujednačenosti samo bodovanja. Naznake o tome vidljive su i kroz objašnjenja, ponuđena kroz šesto pitanje, gdje je tema mogućnost rasprave o ocjenama među članovima komisije. Jedan od razloga koji se najčešće navodi kao pozitivan u sistemu ocjenjivanja gdje se komisija ne može dogovarati oko bodova, upravo je manja vjerojatnost zauzimanja za određene učenike te time mijenjanje originalnog poretka. Naravno, neki ispitanici smatraju kako bi upravo mogućnost dogovaranja među komisijom dovela do ujednačavanja samim kriterija vrednovanja pojedinih kategorija te time doprinijela transparentnosti elemenata ocjenjivanja.

- Transparentnost elemenata ocjenjivanja (pitanja - 7, 8, 9, 10)

37,5% ispitanika smatra da članovi komisije nemaju unificirani sustav vrednovanja kandidata. Prema kriterijima vrednovanja njih 55,0% smatra da je komisija relevantno ocjenjivala pridržavaju li se kandidati zadanog notnog teksta (točnih nota, tempa, artikulacije, ritma...). U idućem pitanju potvrđeno je da čak 85,0% ispitanika smatra kako su članovi komisije relevantno ocjenjivali pridržavaju li se kandidati notnog teksta. 17,5% ispitanika smatra da su članovi komisije relevantno ocjenjivali težinu programa dok to za ljepotu tona smatra 20,0%. Njih čak 87,5% navodi kako, ocjenjuje li komisija težinu samog zadanog programa, utječe na zadovoljstvo radom prosudbene komisije. Možemo zaključiti kako je neujednačeno bodovanje same težine programa velikim dijelom utjecalo na nezadovoljstvo radom prosudbene komisije. Nitko od ispitanika nije naveo da je komisija ocjenjivala umjetnički dojam i ponašanje na sceni. Možemo zaključiti da u ta dva segmenta ispitanici smatraju da je komisija imala unificirani stav oko toga da ti elementi ili nisu presudni pa ih nisu ocjenjivali ili ih sami ispitanici ne smatraju relevantnima pa nisu obraćali pažnju ocjenjuje li komisija te elemente.

- Stručna sprema nastavnika i područje obrazovanja (pitanja - 11, 12, 13, 14, 15)

Na umjetničkim natjecanjima, u kojoj se nalazi jedan komisija za više kategorija instrumenata, često se raspravlja o kompetentnosti samih nastavnika. Ona se odvija u dva paralelna smjera. Jedan se tiče njihovog radnog mjesta (orkestar, škola, sveučilište i dr.) dok se drugi odnosi na njihovu kompetenciju vrednovanja izvedbe na srodnih instrumentima koji nisu njegova primara struka. Prema odgovorima na 11. pitanje može se zaključiti da su ispitanici bili zadovoljni kompetentnošću same komisije. Njih 90,0% ocijenilo je kompetentnost komisije za prosudbu izvedbe na svim instrumentima ocjenama odličan – u potpunosti kompetentna (52,5%) i vrlo dobar – kompetentna (37,5%). Samo 10,0% ispitanika dalo je ocjenu dobar, koju prevodimo kao da je komisija istovremeno bila kompetentna i nije

bila kompetentna. Iako nitko od ispitanika ne smatra komisiju ne kompetentnom čak 70,0% njih bi bilo zadovoljnije natjecanjem, kada bi se komisija za gornji i donji lim odvojila. U gotovo jednako velikom broju ispitanici smatraju da bi u komisiji trebali biti zastupljeni članovi koji su zaposleni na raznovrsnim radnim mjestima (orkestar, škola, sveučilište). Zanimljivo je to, da kad pobliže promotrimo odgovore na 14. i 15. pitanje, ispitanici su složniji oko toga da su nastavnici zaposleni u sustavu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja kompetentni suditi natjecatelje u VI i VII kategoriji nego li što je slučaj kada pogledamo rezultate kompetentnosti ocjenjivanja kandidata I – V kategorije i sveučilišne nastavnike u korelaciji. 92,5% ispitanika ocijenilo je kompetentnost nastavnika osnovnog i srednjeg obrazovanja ocjenom odličan – u potpunosti kompetentnima (62,5%) ili ocjenom vrlo dobar – kompetentan (30,0%). Kada govorimo o kompetentnosti sveučilišnih nastavnika, 27,5% ispitanika ocijenilo je njihovu kompetentnost, u ocjenjivanju mlađih kategorija, ocjenom odličan, 30,0% ocjenom vrlo dobar, 27,5% ocjenom dobar i 15,0% ocjenom dovoljan.

Prema navedenim rezultatima svakako bi, za porast samog zadovoljstva natjecanjem trebalo uzeti u obzir razdvajanje komisije (standardno je, da na natjecanju u organizaciji HDGPP-a, u članovi komisije, su za sve limene puhače, isti - nastavnik roga sudi i kandidate trube, tube i ostalih) kao i prisutnost članova žirija iz različitih područja zaposlenja, uz obraćanje posebne pozornosti na to kako su nastavnici zaposleni u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju kompetentni ocjenjivati sve kategorije, dok je povjerenje u sveučilišne nastavnike kod ocjenjivanja mlađih kategorija prisutno ali u potpunosti samo kod 27,5% ispitanika.

- Individualne povratne informacije sudionicima (pitanje 16)

92,5% ispitanika smatra kako su nastavnici bilo dostupni za povratnu informaciju nakon natjecanja. Kao važan faktor u prosudbi zadovoljstva samim natjecanjem iz navedenih rezultata vidimo da nije odlučujući. Iako je njih 92,5% zadovoljno povratnom informacijom koju su dobili, njih 82,5% je zadovoljno radom prosudbene komisije.

Prema navedenim rezultatima istraživanja, H2 je potvrđena te na zadovoljstvo samim natjecanjem utječu svi navedeni parametri.

Zaključak:

„De gustibus non est disputandum“ ili o ukusima se ne raspravlja, stara je latinska poslovice. Znači li ona da su ukusi toliko subjektivni da svatko može i mora imati pravo na svoje mišljenje? Ili je riječ o tome da su neke stvari toliko objektivne da se o njima nema potrebe raspravljati? Kada raspravljamo o umjetničkom izričaju, raspravljamo li o kreativnosti ili o vještini? Procjenjujemo li uloženi trud ili samo finalni rezultat i naposljetku koja je od tih stavki ona kojoj dajemo prednost ako sve stavimo u kontekst natjecanja učenika glazbe i plesa?

Mnoga su to pitanja, na koja ovo istraživanje nije dalo odgovore ali je uspjelo staviti u korelaciju zadovoljstvo radom prosudbene komisije i zadovoljstvo natjecanjem. Rezultati su pokazali da je zadovoljstvo radom komisije u direktnoj korelaciji sa ukupnim zadovoljstvom natjecanja. Što je komisija ocjenjena kompetentnijom utoliko je i veće ukupno zadovoljstvo natjecanjem. Na procjenu kompetentnosti same komisije utječu obrazovanje – sudi li komisija instrument koji je njegova primarna struka, radno mjesto – je li član komisije zaposlen u orkestru, školi na sveučilištu ili je slobodan umjetnik i pri tome se veće povjerenje daje prosudbi kvalitete izvedbe nastavniku, zaposlenom u školskom sustavu (osnova i srednja škola) da sudi visoke kategorije natjecatelja, nego li je slučaj kod povjerenja u prosudbu sveučilišnih nastavnika u nižim kategorijama natjecatelja. Transparentnost procesa ocjenjivanja kao i elemenata koji se ocjenjuju također se pokazala vrlo važnom. Razlog tome je upravo prisutnost subjektivne percepcije izvedbe. Povratne informacije i dostupnost članova upravo je zato važna kako bi se elementi i proces ocjenjivanja objasnio kandidatima i kako bi se otvorio put asertivne komunikacije koji vodi ka boljem razumijevanju kandidata, njegovog individualnog izričaja ali i ka razumijevanju kriterija određene komisije i uzimanje relevantnih opaski kao referentnih točaka za daljnji rad i razvoj kandidata. Svaki od navedenih parametara igra ključnu ulogu i teško je procijeniti koji je od njih najvažniji u procjeni kompetentnosti rada svakog od članova komisije a time i koliko oni individualno utječu na zadovoljstvo samim natjecanjem. Jasno je međutim da je teret koji se stavlja na članove komisije veliki i postavlja se pitanje je li opravdano da odgovornost samog zadovoljstva natjecanja ponesu članovi komisije? Koja je odgovornost koju sudionici natjecanja ali i organizatori preuzimaju na sebe i uolikoj mjeri njihova organizacija i stav sudionika utječu na cijelu sliku o natjecanju? O tome bi se trebalo napraviti još dodatnih istraživanja. Do tada“ o ukusima se ne raspravlja“, kako god čitatelj tumačio izreku.

LITERATURA

1. Hrvatska radiotelevizija (2019.) *Pravila HRT-a za izbor hrvatskog predstavnika na euroviziji mladih glazbenika 2020*. Zagreb: Statut HRT-a, članak 4. (Preuzeto online 09.03.2020. https://www.hrt.hr/fileadmin/video/imag/RJ_GLAZBA/Pravila_za_izbor_hrvatskog_predstavnika_na_Euroviziji_mladih_glazbenika_2020.pdf)
2. Hrvatsko društvo glazbenih i plesnih pedagoga (2020.) *58. hrvatsko natjecanje učenika i studenata glazbe i plesa*: Propozicije i izvadak iz Pravilnika natjecanja, str.7.
3. Toljan, K. (ožujak, 2015.) Neuroznanost i apstraktna umjetnost. *Gyrus*, III (1), str.8.
4. <https://hr.thpanorama.com/articles/otras-frases/las-100-mejores-frases-de-msica.html> (Preuzeto 15.03.2020.)
5. <https://www.inspiringquotes.us/author/6150-howard-cosell> (Preuzeto 03.04.2020.)
6. <http://www.bistricki-zvukolik.com.hr> (Preuzeto 19.03.2020.)

